

Jaarverslag 2016

Vastgesteld in ALV van 19 april 2017

Statutaire naam: Landelijke vereniging Mentorschap Netwerk Nederland
gevestigd te Utrecht
KvK nr.: 51690357

Utrecht, april 2016
Mentorschap Nederland
Postbus 13180
3507 LD Utrecht
www.mentorschap.nl
info@mentorschap.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Mentorschap Nederland (MN), de Landelijke Vereniging van Regionale Stichtingen Mentorschap (RSM).

Samen met de leden zetten wij ons er voor in dat goed mentorschap overal in Nederland beschikbaar en bereikbaar is.

Iedereen, die zorg nodig heeft en regie over haar/zijn leven tekort komt, moet een goede vertegenwoordiging kunnen krijgen. Dat is onze missie.

In dit verslag leest u welke activiteiten we daartoe uitvoerden in 2016 en met welke resultaten.

De jaarrekening is separaat opgesteld en opvraagbaar.

Naast alle inzet van alle mentoren is er door vele anderen, in en om het landelijk netwerk van de Regionale Stichtingen Mentorschap, veel werk verzet en kon het aantal mensen, aan wie wij samen mentorschap bieden, net als in 2015, weer flink groeien.

Voor al die inzet willen wij hen allen hartelijk danken.

Henk Brandt, voorzitter

Nico Heinsbroek, directeur

Inhoud

1. Inleiding

2. Activiteiten en resultaten in 2016

- 2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit
- 2.2. Landelijke voorlichting en PR
- 2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking
- 2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

3. Organisatie in 2016

Bijlagen

- 1. Statutair doel en middelen
- 2. Samenstelling bestuur en bureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke klachtencommissie
- 3. Regionale Stichtingen Mentorschap en coördinatoren
- 4. Lijst van gebruikte afkortingen

1. Inleiding

Mentorschap is een voorziening ten behoeve van de meerderjarige die, als gevolg van zijn of haar geestelijke of lichamelijke toestand, tijdelijk of duurzaam niet in staat is of wordt bemoeilijkt zijn belangen van niet vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. Deze meerderjarige krijgt door de kantonrechter een mentor toegewezen, die als taak heeft om de cliënt met raad bij te staan en die de bevoegdheid heeft deze in het overleg over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding te vertegenwoordigen.

In de meeste gevallen zal de familie of een bekende van de cliënt dit mentorschap op zich nemen. Soms is er echter geen familie of bekende aanwezig, om de betreffende taken te kunnen/willen vervullen. Dan kan men terecht bij een Regionale Stichting Mentorschap. Deze werft, selecteert, schoolt en begeleidt vrijwilligers die bereid zijn om dan als mentor te worden benoemd en het mentorschap uit te oefenen.

Er zijn 12 van deze stichtingen, samen dekken ze heel Nederland.

Naast het bemiddelen en begeleiden van vrijwillige mentoren, kan men er veelal ook terecht voor informatie en steun rondom familiementorschap en –vertegenwoordiging van wilsonbekwame cliënten in de zorg.

Mentorschap Nederland (MN) is de landelijke vereniging van deze regionale stichtingen. Mentorschap Nederland wil opkomen voor de belangen van volwassenen met beperkte wilsbekwaamheid en bijdragen aan hun wettelijke vertegenwoordiging ten overstaan van aanbieders van zorg en welzijn.

De missie van MN luidt:

“Elke burger in Nederland wordt, wanneer zij/hij de regie over haar/zijn leven verliest, zodanig gesteund en vertegenwoordigd, dat optimaal wordt opgekomen voor zijn/haar welbevinden en mogelijkheden om aan de samenleving deel te (blijven) nemen en te (blijven) leven in de stijl waarin zij/hij dit gewend is en wenst”.

Samen met de Regionale Stichtingen geeft MN hieraan inhoud.

De landelijke functies van MN zijn:

- Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit;
- Voorlichting en PR;
- Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking;
- Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging.

In het volgende hoofdstuk wordt beschreven welke activiteiten in het kader van deze functies werden verricht en met welk resultaat.

In hoofdstuk 3 staat hoe de bestuurlijke- en bureauorganisatie in 2016 eruit zag.

2. Activiteiten en resultaten in 2016

2.1. Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit

Meerdere activiteiten zijn ontplooid om kennis en deskundigheid te delen, te ontwikkelen en kwaliteit te borgen. Daarbij werken we met een kwaliteitssysteem waar ook externe audits deel van uitmaken.

Op 1 januari 2014 trad de Wet Wijziging Curatele, Beschermingsbewind en Mentorschap in werking en op 1 april 2014 het besluit met kwaliteitseisen en toezicht op kwaliteit.

Onverlet dat het mentorschap wordt uitgeoefend op basis van vrijwillige inzet, moesten de stichtingen per 1 april 2016 aan alle wettelijke eisen van professioneel mentorschap voldoen. De externe audits zijn hierdoor een wettelijke vereiste geworden. Rapportages van onafhankelijke audits van de RSM door het Keurmerkinstituut gingen naar de Commissie van Toezicht op Kwaliteit.

Naast activiteiten om kennis te delen was de inzet in 2016 er als eerste op gericht om de nodige ondersteuning te geven bij de audits.

Resultaten audits: alle stichtingen voldoen aan eisen en kregen certificaat

De audits vroegen de nodige tijd en het bracht veel werk met zich mee voor de regionale stichtingen om van het voldoen op alle punten alle gevraagde info aan de rechtspraak te sturen. Dit temeer, daar er een overdracht van toezicht plaatsvond van de kantonrechters van alle rechtbanken naar het nieuwe Landelijk Kwaliteitsbureau van de Rechtspraak in Den Bosch, dat op het voldoen aan de wettelijke eisen ging toezien. Het werk was niet zonder resultaat.

Alle RSM konden met succes getuigen dat ze aan alle eisen voldoen.

Op 7 juni zijn in het coördinatorenoverleg de certificaten van de Commissie van Toezicht op Kwaliteit uitgereikt.

Updating modellen en reader bij het scholingsprogramma

In 2016 kreeg de gehele scholingsreader een update. Alle hoofdstukken werden bijgewerkt door leden van de werkgroep kwaliteit. Vanuit de RSM werden twee nieuwe documenten aangeleverd en toegevoegd in de bijlage; 'Voorbereiding i.v.m. kans op overlijden van een cliënt' en 'Vergelijking; Curatele-Bewind-Mentorschap'.

Ook de landelijke modellen kregen waar nodig een update; o.a. 'de functieomschrijving coördinator', 'model infoblad klachtenregeling', 'model vrijwilligersovereenkomst gemandateerd mentorschap', 'Taken en profiel van de mentor' en 'Update scholingsbeleid'.

Coördinatorenoverleg

Eens per kwartaal is er een landelijk coördinatorenoverleg, waarbij op allerlei punten kennis en ervaring wordt uitgewisseld. Daarbij wordt tweemaal per jaar een thema nader uitgediept ter scholing voor coördinatoren.

In juni 2016 was er een middag waarin het zien en benutten van talenten centraal stond, zowel t.b.v. de teams van coördinatoren binnen elke RSM als ook t.b.v. het coördinatoren-netwerk binnen MN als geheel.

Dag van de mentor

Op zaterdag 29 oktober werd in De Reehorst te Ede de jaarlijkse Dag van de Mentor georganiseerd. Na jarenlang met veel genoegen van Antropia in Driebergen gebruik te hebben gemaakt, moesten we nu met enige spijt in ons hart uitwijken naar een grotere locatie. Het thema van deze dag voor de vrijwillige mentoren van onze stichtingen was dit maal "Met recht betrokken, nu en straks". Er waren zo'n 300 mentoren aanwezig die genoten van een geslaagde, leerzame en gezellige dag.

Om half elf opende dagvoorzitter Kees Blankman, universitair docent Familie- en Gezondheidsrecht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en gespecialiseerd in Mentorschap, de bijeenkomst, waarna een aantal opnames volgden van mentoren die ingingen op de vraag wat voor hen de kern is van het mentorschap, welke dilemma's zij in hun werk ervaren en wat hun wensen zijn voor de toekomst.

De voorzitter van GGZ Nederland, Jacobine Geel, kreeg vervolgens het woord om vanuit haar organisatie het thema van de dag te beschouwen.

Na een prima lunch, vonden in de middag diverse workshops en mini colleges plaats, die allemaal op eigen wijze inzoomden op het thema.

De dag werd plenair afgesloten met een peiling onder de aanwezige mentoren, met de smartphone als stemkast, over de vraag "mentorschap over 10 jaar: wat niet meer en wat juist wel, en hoe".

Maud Wilms gaf ter afsluiting een live uitvoering van het door haar geschreven mentorlied ten gehore¹, waarna onder het genot van een hapje en een drankje nog even kon worden nagepraat.

Commissie van Toezicht op Kwaliteit

De commissie bracht enkele werkbezoeken en zag toe op de audits. De commissie werd in 2011 ingesteld op initiatief van MN.

De leden zijn elk benoemd vanuit de rechtspraak, als deskundige om aan de rechtspraak te rapporteren over de kwaliteit.

In 2016 moest herbenoeming plaatsvinden. Alle leden stelden zich hiertoe bereid.

Eind 2016 werden we geïnformeerd door het Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB) dat een beschikking met herbenoeming tegemoet gezien kon gaan worden.

Vanuit MN werden contacten onderhouden met de commissie, zowel ter signalering van aandachtspunten voor kwaliteitsbeleid als ook voor afstemming met LKB.

Klachtencommissie

In het kader van kwaliteitsborging is er een landelijke uniforme klachtenprocedure en landelijke klachtencommissie. De Regionale Stichtingen Mentorschap hebben elk een klachtencontactpersoon, die onafhankelijk van de stichtingen bij klachten kan bemiddelen. Indien gewenst kunnen klachten worden behandeld door de landelijke klachtencommissie.

Er werden in 2016 door de RSM negen klachten afgehandeld. En er werden zeven klachten aan de landelijke commissie voorgelegd, waarvan er vijf inhoudelijk behandeld werden. De commissie deed de aanbeveling om extra aandacht te besteden aan het scheppen van duidelijkheid over de taken van de mentor, met name wat betreft de

¹ Het mentorschapslied "Woorden van jouw hart" van Maud Wilms is te beluisteren op ons YouTube kanaal.

relatie en communicatie van mentor en familie. Op de Dag van de mentor op 28 oktober organiseerden we daarom een workshop hierover. ²

“Gezond doorgroeien”

In 2015 werd het project “beter mentorschap met regio-ondersteuners” uitgevoerd. Dit was bedoeld als stimulans en steun voor de regionale stichtingen om te gaan werken met vrijwilligers (veelal senior-mentoren) met de functie van regio-ondersteuner.

Dit om goede begeleiding te bieden aan mentoren bij de uitoefening van hun werk, nadat de koppeling met een cliënt is gemaakt. Deze begeleiding werd voorheen door de (betaalde) coördinatoren geboden, maar dit dreigde door groei van de caseload steeds meer onder druk te komen. Het eindverslag kwam begin 2016 gereed. ³

Lopende het project werd duidelijk dat er zoveel groei en ontwikkeling actueel is, dat voor meerdere coördinatoren en RSM de vraag speelde hoe hier met organisatie en taakverdeling, -invulling en -toerusting op in te spelen. Om dat te ondersteunen werd, met gebruik van subsidie van ESF programma “duurzame inzetbaarheid van medewerkers”, een scan “gezond doorgroeien” ontwikkeld en de mogelijkheid geboden om (beperkt) advies en steun te krijgen bij ontwikkeling van de organisatie en uitoefening van coördinatietaken. Zes RSM maakten hiervan gebruik.

De adviseurs maakten een verslag met aandachtspunten voor RSM en voor MN ⁴.

Interculturele diversiteit

In het meerjarig speerpuntenbeleid “Timmeren aan de weg” dat in 2016 werd geformuleerd, is als een van de speerpunten opgenomen: meer dan nu tegemoet gaan komen aan culturele diversiteit. Daar is in 2016 verkennend mee gestart.

Binnen het thema ‘Interculturele Diversiteit’ willen we inzicht gaan krijgen in de diverse behoeften aan vertegenwoordiging bij wilsonbekwaamheid van mensen met een interculturele achtergrond. En de bekendheid van mentorschap bij (groepen) mensen met een andere (etnisch) culturele achtergrond en de betrokken organisaties vergroten. Daartoe willen we kennis gaan ontwikkelen omtrent de effecten van diverse vormen van voorlichting op de diverse doelgroepen.

De eerste verkennende stappen tot samenwerking zijn in september 2016 gezet. De Indisch-Molukse gemeenschap zocht in 2016 zelf contact met Mentorschap. Daarop volgend is er een traject gestart om te komen tot samenwerking en zijn er activiteiten in gang gezet. Daarnaast richten we ons op de grotere etnische groepen, zoals de Turkse en Marokkaanse gemeenschap. In Den Haag zijn we inmiddels in gesprek met organisaties om te verkennen hoe we samen kunnen werken. Daarnaast is contact gelegd met de landelijke organisatie NOOM (Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten).

² Zie voor de samenstelling van de landelijke klachtencommissie bijlage 2. Het jaarverslag van de klachtencommissie is bij het bureau opvraagbaar.

³ Dit verslag is opvraagbaar.

⁴ De quick scan en het verslag van het project, met advies voor MN, zijn opvraagbaar.

2.2. Landelijke voorlichting en PR

Steeds meer mensen en ook zorginstellingen weten wat mentorschap ter wettelijke vertegenwoordiging is en wanneer een mentor nodig is. De bekendheid is mede dankzij de inzet van de regionale stichtingen en MN gegroeid, en kan nog verder groeien. In 2013 werd met subsidie van het ministerie van VWS gestart met het 4-jarig project "landelijk project voorlichting en steun mentorschap en vertegenwoordiging". Er werd een strategisch communicatieplan ontwikkeld en met de toedeling van middelen aan de regionale stichtingen werd geregeld dat de RSM over aanvullende middelen beschikten om voorlichting te geven en regionale wervingsactiviteiten te starten. 2016 was het laatste projectjaar. Er is met medewerking van Van Luyken Communicatie Adviseurs verder gewerkt aan het mentorschap en de stichtingen mentorschap verdere bekendheid te geven en te bepleiten dat systematisch waar nodig mentorschap wordt aangevraagd. In het navolgende staat kort wat de landelijke activiteiten inhielden.⁵

Website (www.mentorschap.nl)

In 2016 werd de website 49.792 keer bezocht door ruim 41.000 unieke bezoekers. Het gemiddelde aantal bezoekers per maand was ongeveer 3.400. Tijdens de radiocampagne eind augustus/begin september waren er in 2 weken bijna 12.000 bezoeken van 9500 unieke bezoekers. Het totaal over het hele jaar is iets minder dan in 2015. Wat hier meespeelt is dat er in 2015 twee radiocampagnes waren: in februari/maart en augustus/september. In 2016 alleen in augustus/september.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief wordt eens per kwartaal verzonden via Mailchimp (e-mail nieuwsbrief met links naar mentorschap.nl) De verzendlijst is in 2016 gegroeid van ruim 1.100 lezers (eind 2015) tot 1326 lezers (eind 2016). Gemiddeld schrijven 1 à 2 mensen zich dagelijks in voor de nieuwsbrief.

Website www.GoedVertegenwoordigd.nl

2016 was alweer het derde jaar dat door middel van de website en helpdesk www.goedvertegenwoordigd.nl voorlichting gegeven wordt aan familieleden van (soms) wilsonbekwame mensen. Dit gebeurt in samenwerking met de Brancheorganisatie Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPBI). Na de lancering in februari 2014 kreeg de site een plaats op de officiële websites van de rijksoverheid en de rechtspraak en meerdere rechtbanken bieden ook de folder ter promotie van de site aan. In 2015 bleek uit onderzoek dat de site in een grote behoefte voorziet. Dat is wederom bevestigd. Het maandelijks aantal liep in 2015 op tot 5.000, eind 2016 trok de site ongeveer 10.000 unieke bezoekers per maand.

De site geeft bezoekers de mogelijkheid specifieke vragen en problemen voor te leggen aan info@goedvertegenwoordigd.nl. Hier wordt gemiddeld zo'n tienmaal per week gebruik van gemaakt. De redactieleden van de site zijn op basis van vrijwillige inzet beschikbaar voor de beantwoording van de vragen. Zij waren ook in 2016 weer in staat ieder met hun eigen deskundigheid de vele vragen wekelijks te beantwoorden. De

⁵ Meer informatie over het project landelijke voorlichting en PR staat in het verslag van het project. Dit verslag kan opgevraagd worden bij Mentorschap Nederland.

ondersteuning van de redactie en het coördineren van de binnenkomende vragen wordt door Mentorschap Nederland gedaan.

Bijeenkomst "Samenwerken aan goede vertegenwoordiging"

Op 29 september 2016 kwam een veertigtal mensen bijeen op de door Mentorschap Nederland georganiseerde discussiebijeenkomst "Samenwerken aan goede vertegenwoordiging". Doel was om samen met regionale en landelijke koepel- en brancheorganisaties in zorg en welzijn c.q. het Sociaal Domein én medewerkers van Mentorschap (coördinatoren, mentoren en bestuurders) te komen tot gedeelde opvattingen hoe Mentorschap geïmplementeerd kan worden in het Sociaal Domein en de Langdurige Zorg. Er moet op een structurele wijze gekeken worden of iemand goed vertegenwoordigd is en er systematisch vertegenwoordiging van Mentorschap geregeld wordt voor wie dat nodig is. De bekendheid met mentorschap in veel zorgorganisaties groeit, maar de begrippen vertegenwoordiging en mentorschap zijn bij de gemeenten (wethouders, ambtenaren), Wmo- of Participatieraden en de sociale wijkteams nog vrij onbekend. De bijeenkomst leverde veel aanknopingspunten op hier samen met anderen aan verder te werken.

Deelname landelijke bijeenkomsten en start voorlichterspool.

In 2016 hebben we met een leestafel met informatiemateriaal ons gezicht laten zien bij het congres "wijkteam onder de loep" en het jaarcongres van VerenSo. Voorts waren we present op de 50-plus beurs die plaatsvond van 20 t/m 24 september 2016 in de Jaarbeurs in Utrecht. Er werd een stand ingericht met veel vrijwillige inzet en bemensing vanuit meerdere stichtingen, zowel coördinatoren als mentoren en bestuursleden. Met steun van Stichting tot steun aan Mentorschap was een speciale folder gemaakt. Het was voor ons een nieuwe activiteit om op zo'n grote publieksbeurs te staan. Na afloop hebben we geëvalueerd bij onze beursbemensing hoe zij onze deelname aan de beurs hebben ervaren en of zij in de toekomst als voorlichter zouden willen meewerken. Het blijkt dat men het veelal leuk vond om mee te werken. Men vond het over het algemeen goed georganiseerd, maar ook dat de belangstelling kleiner was dan gewenst en vooraf was ingeschat. Daarbij zijn suggesties gedaan om te streven naar een betere (aansprekender) stand inrichting. Onze conclusie is dat het voor het vergroten van algemene bekendheid met mentorschap een goede actie is geweest, maar dat voor het werven van mentoren beter gekozen kan worden voor vrijwilligersmarkten, waar publiek komt dat vrijwilligerswerk zoekt. Meerdere mentoren gaven aan een volgende keer weer te willen meewerken, waarmee feitelijk de start met een landelijke voorlichterspool van mentoren voor voorlichting op landelijke bijeenkomsten te bieden is geslaagd.

Radiocampagne 'Mentorschap doet ertoe'

Onder deze titel werd de radiocampagne in een persbericht gepresenteerd. Er werd uitgezonden op radio 1, 2 en 4. Doel was werving van mentoren. Naar aanleiding van een publicatie op de voorpagina van het Nederlands Dagblad kwam het ook kort in het televisiejournaal op de maandagochtend van de start. De combinatie van de radio met berichten en advertenties vanuit de regionale stichtingen leverde tijdens en de eerste weken na de campagne bijna 200 belangstellenden op. Dit was precies het werkdoel.

Ondersteuning regio's: platform pr en uitbreiding toolkit

Het landelijke project voorlichting en PR voorziet erin dat de regionale stichtingen in hun eigen werkgebied voorlichtingsactiviteiten kunnen ondernemen en de nodige tijd kunnen besteden aan beantwoording van individuele vragen van medewerkers van zorginstellingen, cliënten en familie. MN ondersteunt de RSM bij voorlichtingsactiviteiten door verschillende middelen en handvatten te bieden zoals folders, banners, pennen, notitieblokken, et cetera.

Om de regio's te ondersteunen bij het opzetten van een PR plan werden sjablonen voor een PR plan ontwikkeld en uitgereikt, wat de regio's kan helpen om hun PR activiteiten op papier te zetten.

Op 26 januari en 29 november kwam het Platform PR en Voorlichting bijeen om met elkaar de regionale PR plannen te bespreken en later in het jaar te evalueren. Het doel van deze bijeenkomsten is vooral om van elkaar te leren, ervaringen uit te wisselen en krachten waar mogelijk te bundelen. Voor MN waren deze bijeenkomsten zeer nuttig om een goed beeld te krijgen van de regionale PR activiteiten. De RSM gebruikte de bijeenkomsten veelal om de anderen als klankbord te gebruiken en nieuwe ideeën op te doen.

Verder werden enkele nieuwe materialen in de toolkit opgenomen, onder andere de nieuwe radiospot die in 2016 werd opgenomen en de nieuwe digitale folder '10 vragen en antwoorden over Mentorschap'. En er werden teksten voorbereid voor nieuwe doelgroepenfolderreeks 'als je niet (altijd) zelf kunt beslissen'. Dit moet in 2017 verder worden afgewerkt.

Groei van het aantal mentoren en cliënten in 2016

In 2013 werd voor de periode t/m 2016 een groeiverwachting uitgesproken van het aantal beschikkingen van 15% per jaar. De groei in 2014 en 2015 was bijna 30%. In 2016 is, dankzij de grote inzet van voorlichting en PR en verdere organisatieontwikkeling, een verdere groei gerealiseerd van 25%. Het aantal mentoren groeide 17% (was in 2015 ook 17%). De concrete aantallen ontwikkelden zich als volgt:

	Eind 2015	Eind 2016
Aantal ingeschreven mentoren	1.757	2.053
Aantal cliënten met mentor benoemd (met beschikking)	1.749	2.188
Aantal koppelingen rond, maar aanvraag nog bij rechtbank	119	121
Aantal cliënten wachtend	285	438

Rekening houdend met een verloop van ± 5 à 10% betekent dit dat er in 2015 ongeveer 450 nieuwe mentoren werden ingeschreven.

Het aantal nieuw ingeschreven cliënten was, rekening houdend met een verloop van 10 à 15%, ongeveer 650.

De verdeling van cliënten, voor wie een mentor is benoemd, naar doelgroep, is als volgt:

	Eind 2015	Eind 2016
Psychogeriatric	30%	23%
Verstandelijke beperking	45%	42%
Psychische/psychiatrische problematiek	15%	12%
Overig (bijv. NAH) en/of niet gespecificeerd	10%	23%
totaal	100%	100%

De gegevens 2016 komen voor het eerst nagenoeg geheel uit het registratieprogramma 'Het Dossier' waar in de loop van 2015 bijna alle RSM mee gingen werken. Nog niet altijd is de doelgroep gespecificeerd. Dit verklaart de groei van de groep "overige".

Verhoudingsgewijs is het aandeel volwassenen met een verstandelijke beperking gegroeid.

2.3. Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen Mentorschap

Het werk van de RSM werd gestart met startsubsidies van het ministerie van VWS met als doel dat het na de nodige opstartperikelen bekostigd kan worden uit de jaarlijkse bijdrage van cliënten, die bij de benoeming wordt bepaald. Dit vraagt een voldoende omvang van caseload van cliënten om voldoende efficiënt te werken.

Net als in 2014 en 2015 stond continuïteit en monitoring van daarvoor benodigde groei centraal. ⁶

Monitoring ontwikkeling caseload en kosteneffectiviteit

In maart en september werd overleg georganiseerd voor de voorzitters van de RSM, ter uitwisseling van de voortgang in groei en kosteneffectiviteit. In april en september vond penningmeesteroverleg plaats. Behalve Mentorschap Noord, die expliciete steun vroeg en kreeg van (buur)stichtingen, gaven alle RSM aan dat ze continuïteit kunnen bieden.

In het voorzittersoverleg werd geconcludeerd dat de ontwikkeling van de caseload zover is gevorderd dat monitoring vanuit MN wel voortgang blijft vragen ter signalering, maar dat systematisch halfjaarlijkse bespreking hiervan niet meer nodig is.

Met de penningmeesters werden nadere afspraken gemaakt over halfjaarlijkse inventarisatie van begrotingen en (halfjaarlijkse voortgang en eindejaar realisatie.

Verder werden onder andere de AOIC's verzameld en besproken en er werd gesproken over wensen/mogelijkheden van gebruik van gegevens uit Het Dossier voor (het bewaken van) het factureren en de financiële administratie.

⁶ Zie ook verslag project voorlichting en ondersteuning, onderdeel borging continuïteit (zie voetnoot 5)

2.4. Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

De Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging is gericht op het verbeteren van (voorwaarden voor) goede vertegenwoordiging van mensen die wilsonbekwaam zijn of worden. Daarbij gaat het om het scheppen van landelijke voorwaarden voor exploitatiemogelijkheden van de regionale stichtingen.

Ministeries van VWS en V en J

Met VWS was onder andere contact over de voortgang van het project voorlichting dat VWS subsidieerde en over verdere structurele financiering van de landelijke kennisfunctie van Mentorschap Nederland in 2017 en daarna. Nadat een instellingssubsidie voor 2017 werd aangevraagd, bleek VWS ondanks eerdere toezeggingen (nog) geen structurele instellingssubsidie te willen verlenen, maar slechts projectsubsidie voor een jaar. Hier werd bezwaar tegen gemaakt waarna de directie liet weten bereid te zijn tot heroverweging. Evenwel kwam hier eind 2016 nog geen duidelijkheid over. Er werd verder overlegd over het beleid met betrekking tot PGB en gewaarborgde hulp. Hierover bestaat veel onduidelijkheid in het veld. Bepleit werd de rol van de mentor zuiver te houden en de positie als vertegenwoordiger goed te erkennen. Er werd (nog) geen nader beleid bepaald.

Met het Ministerie van V en J was overleg over de last van het doorvoeren van een uiterst kleine prijsontwikkeling in de vergoedingstarieven. Dit leidde tot het besluit om bij minimale ontwikkeling niet te wijzigen maar door te tellen over het volgende jaar.

Expertgroep LOVCK en Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB)

Er vond tweemaal overleg plaats met ketenpartners en LKB en eenmaal met de expertgroep.

De eerste keer met LKB was kennismakend en bedoeld ter signalering van aandachts- en knelpunten rond de start en de overdracht vanuit rechtbanken naar LKB.

De tweede keer was ter bespreking van het concept NBA protocol voor uitwerking van normen en werkwijze bij toezicht op de kwaliteitseisen. Dit protocol werd gemaakt voor accountants, maar de vraag vanuit LKB was of ook onze deskundigen met hun rapportages met de betreffende (volgorde van) punten wilde gaan werken. Hierbij was de expertgroep vertegenwoordigd. Waar het gaat om interpretatie van de wettelijke eisen, beslist de expertgroep.

Veel discussie was er over 'dubbel' toezicht door de accountant/deskundige én LKB direct (door opvragen van info die al gecontroleerd was, bijvoorbeeld VOG's en diploma's) en ook over geschikte opleidingen en over de verplicht gestelde beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor mentoren.

NBPM

Met de Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren (NBPM) vond een bestuurlijke kennismaking plaats.

Er is voorts in overleg met de landelijke klachtencommissie en de NBPM gewerkt aan een voorstel voor een gezamenlijke commissie en zodanige bijstelling van de opzet, dat ook klachten over leden van NBPM aan de landelijke commissie kunnen worden voorgelegd.

Cliëntenorganisaties en Brancheorganisaties zorg en welzijn

Hiermee werd contact onderhouden in het kader van de discussiemiddag "samenwerken aan goede vertegenwoordiging" (zie paragraaf voorlichting en pr)

Stichting Mentorschap Dossier

Sinds eind 2014 kunnen de stichtingen mentorschap gebruik maken van het online registratieprogramma "Het Dossier". Dit programma werd ontwikkeld vanuit de Stichting Mentorschap Rotterdam. Op initiatief van verschillende stichtingen werd eind 2014 de stichting Mentorschap Dossier opgericht, om als licentienemer te dienen voor gebruik door de andere stichtingen.

Het werk van de Stichting Mentorschap Dossier is voor de RSM van grote betekenis en ook voor MN: vanuit deze stichting ontvangt MN maandelijks de tellingen van cliënten en mentoren.

In 2016 vond regelmatig informeel overleg plaats, waarbij MN met name aandacht vroeg voor het goed (formeel) regelen dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen en toezicht van de Autoriteit Persoonsgegevens.⁷

Stichting tot steun aan mentorschap

Met deze Stichting, die in 2013 werd opgericht, werd contact onderhouden. Er werd een bijdrage verkregen voor een folder op de 50-plus beurs.

Alliantie Financieel Veilig Ouder worden

MN participeert in de "Alliantie Financieel Veilig Ouder worden". In 2015 werd, in het kader van gewenste follow up van het VWS actieprogramma Ouderen in Veilige handen, deze Alliantie opgericht.

De Alliantie wil bewerkstelligen dat financieel misbruik beter wordt gesignaleerd en effectief aangepakt, en dat er betere voorlichting wordt gegeven om misbruik te voorkomen.

Mentorschap kan een rol spelen bij signalering en ook bij aanpak. Vaak is de dader ook zo bij de zorg (beslissingen) betrokken dat voor aanpak een (tijdelijk) mentorschap nodig is, om goede zorg te regelen.

Met deelname wordt beoogd de rol van de mentor voor kernpartners duidelijk te maken. Verder werd, met name samen met BPBI, bij de rechtspraak bepleit om sneller mee te werken aan gewenste spoedbenoemingen. De medewerking wisselt sterk per regio. Bepleit werd een landelijke aanbeveling omtrent spoed, maar dit is (nog) niet gelukt.

Bureauoverleg Aanjaagteam en schakelteam verwarde personen

Dit bureauoverleg is een landelijk overleg van actoren die een trol kunnen spelen bij opvang en preventie van mensen met psychische aandoeningen die soms ernstig verward gedrag kunnen vertonen. Mentorschap Nederland werd gevraagd hieraan deel te nemen, omdat een mentor soms de persoon te vertegenwoordigen een brug kan helpen bouwen tussen de persoon en de opvang.

Het overleg werd gevormd vanuit het zogenoemde Aanjaagteam verwarde personen dat eind 2015 werd gevormd op initiatief vanuit VWS en Ven J en VNG, om een impuls te geven aan betere (keten)kwaliteit m.b.t. opvang en preventie van problemen door

⁷ De stichting Mentorschap Dossier is bestuurlijk onafhankelijk van Mentorschap Nederland

(plotselinge, tijdelijke) verwardheid. Mensen worden dan al te makkelijk opgepakt door de politie, wat het niet beter maakt; de vraag is hoe dit wel beter kan. Eind 2016 stopte het aanjaagteam en werd het Schakelteam gevormd om voortzetting aan de impuls te geven.

Via de deelname kan info gegeven worden over de mogelijkheden (en beperking) van mentorschap.

Dit droeg bij aan bekendheid.

Ook kan worden gezien welke scholing gewenst wordt om mentoren die hier een rol willen vervullen goed toe te rusten, en kan worden gezocht naar middelen daarvoor. Dit leverde nog geen direct resultaat.

Kerngroep Palliatieve Zorg

De kerngroep is een "denktank", gevormd op eigen initiatief vanuit veldpartijen. Kreeg erkenning van VWS/ZON MW in de zin dat advies gevraagd werd over nationaal plan palliatieve zorg. Heeft zich als doel gesteld om lopende het plan beleid en praktijk te monitoren en eventuele signalen af te geven aan VWS en ZON MW. De kerngroep wordt ondersteund door Agora.

Begin 2016 werd MN gevraagd om deelnemer in de kerngroep te worden.

Palliatieve zorg gaat erom hoe de eindfase van iemands leven zodanig te ondersteunen dat een zo menswaardig mogelijk afscheid van het leven mogelijk wordt. In deze laatste levensfase komen vaak indringende gesprekken voor, waar je dan als mentor mee wordt geconfronteerd.

Met onze deelname kunnen we bekendheid geven aan het mentorschap en hoe overleg met een mentor kan bijdragen om de cliënt te begrijpen. Ook kunnen we in de kerngroep kennis nemen van ontwikkelingen en mogelijkheden voor scholing voor mentoren bepleiten.

3. Organisatie in 2016

3.1. Bestuur, ondersteuningsgroep en ALV

Bestuur

De bestuursleden zijn bij meerderheid afkomstig uit de kring van besturen van de Regionale Stichtingen Mentorschap. Enkele bestuursleden zijn benoemd op grond van hun specifieke expertise en bekendheid en betrokkenheid bij organisaties van cliënten in de zorg, voor wie mentorschap van belang is.

Het bestuur kent commissies van bestuursleden voor kwaliteit, voorlichting en PR en strategie en financiering. Door deze commissies wordt beleid voorbereid en sturing gegeven aan (project)activiteiten op het betreffende gebied.

Er is ook een externe ondersteuningsgroep van deskundigen.

De samenstelling van het bestuur en de ondersteuningsgroep vindt u in bijlage 2.

Daarin is tevens de samenstelling opgenomen van de Commissie van Toezicht op Kwaliteit en de Landelijke Klachtencommissie.

Verder is in 2016 gestart met een werkwijze waarbij vanuit het bestuur jaarlijks contact onderhouden wordt met de besturen van de RSM, ter kennismaking en signalering van punten voor het bestuur.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur kwam zeven keer in vergadering bijeen.

Tijdens deze vergaderingen werd sturing gegeven aan de activiteiten zoals in het voorgaande hoofdstuk beschreven. Ook werden daar de Algemene Ledenvergaderingen voorbereid en het voorzittersoverleg.

In december vergaderde het bestuur met de ondersteuningsgroep, de Commissie van Toezicht op Kwaliteit en de Landelijke Klachtencommissie.

ALV

Het hoogste beleidsbepalende orgaan van de Landelijke Vereniging is de Algemene Leden Vergadering (ALV). Er vonden twee algemene ledenvergaderingen plaats, waarin de hoofdlijnen van activiteiten die in dit verslag staan beschreven, werden besproken en bepaald.

'Timmeren aan de weg'

In februari en maart vonden drie regiobijeenkomsten plaats met bestuursleden en coördinatoren van alle RSM, waarin de thema's werden voorbesproken ter bepaling van de speerpunten voor nieuw meerjarenbeleid. Dit leidde ertoe dat in de ALV van oktober de speerpunten notitie "Timmeren aan de weg" kon worden vastgesteld.

3.2. Het bureau

Het bureau werkte mee aan de beleidsvoorbereiding en zorgde voor de uitvoering van activiteiten zoals door het bestuur bepaald. Daarbij werden de nodige contacten onderhouden met de regiocoördinatoren en -besturen en ook contacten met derden. De samenstelling van het bureauteam staat in bijlage 2.

Aan het voorlichtingsproject is meegewerkt met advies en steun door Melanie Kant van bureau Van Luyken.

Aan de analyse van gegevens, verzameld ter monitoring van de meerjarengroei werd op basis van vrijwillige inzet meegewerkt door Jeroen van Rooden en Wim van der Vlugt (voorheen Mobiele Brigade).

Aan de oriëntatie op de toekomstverkenning werd meegewerkt door Wim van Minnen. Ad Groen hielp bij het organiseren van de stand op de 50-plus beurs (beide eveneens vrijwillige inzet).

De financiële administratie werd, evenals voorgaande jaren, verzorgd door dhr. S.K. Chen, bureau Kennis Centrum Gezondheidszorg te Zevenhuizen.

Een punt dat de nodige aandacht vroeg van het bureau was de verhuizing, eind september, van de Maliebaan naar de Koningin Wilhelminalaan in Utrecht.

Met het nieuwe kantoor dat samen met anderen werd betrokken hebben we een goede nieuwe plek met gewenste goed bereikbare vergaderruimtes.

Daarbij hebben de contacten met de "partners van het huis van het sociale domein" zich ook positief ontwikkeld: niet alleen kijken we waar we facilitair kunnen samenwerken, maar ook willen we er naar streven dat over en weer appel op elkaars kennis en kunde kan worden gedaan waar dat voor ieders missie van waarde is.

Bijlage 1: Statutair doel en middelen

De vereniging heeft ten doel:

- a. het ondersteunen van zelfstandige regionale rechtspersonen welke als doelstelling hebben de desbetreffende regio te voorzien van een pool van vrijwilligers die bereid zijn mentorschapstaken uit te oefenen, op grond van gerechtelijke benoeming van de desbetreffende rechtspersoon of aangesloten vrijwilliger;
- b. het bevorderen van de kennisdeling verband houdende met het onder a. genoemde en het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van de uitvoering van het mentorschap;
- c. het bijdragen aan de toename van het aantal mentoren in Nederland, de ontwikkeling van competenties van mentoren en coördinatoren en het stimuleren van lokale initiatieven;

en voorts al hetgeen met één of ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De vereniging tracht haar doel te bereiken door:

- a. het faciliteren van haar leden bij hun taakuitoefening betreffende het voorzien in goed mentorschap, en bevorderen van voorwaarden hiervoor;
- b. public relations en voorlichting geven met betrekking tot het mentorschap;
- c. het ontwikkelen, presenteren en implementeren van effectieve en efficiënte instrumenten en methoden;
- d. het fungeren als spreekbuis van de leden en als landelijk aanspreekpunt voor bijvoorbeeld het Landelijke Overleg van Kantonsectorvoorzitters (LOK), de Rijksoverheid en derden; en voorts door
- e. het aanwenden van alle andere wettige middelen welke voor het bereiken van het gestelde doel nuttig of nodig worden geacht.

De vereniging beoogt niet het maken van winst.

Bijlage 2: Samenstelling bestuur en bureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke Klachtencommissie

Bestuur

Naam	Achtergrond van waaruit toetreden *)
Dhr. mr. J.P.H. Brandt, voorzitter	Stichting Mentorschap Midden Nederland
Dhr. A. Klijnsma, penningmeester (tot 12 oktober 2016)	Stichting Mentorschap Westelijk Brabant
Dhr. D. Boomstra, penningmeester (vanaf 12 oktober 2016)	Business controller met brede ervaring financieel management en projectbeheersing
Dhr. R.J. Monen	Stichting Mentorschap Noordwest Holland
Mw. H.W.A. Vermolen	LP GGz
Dhr. G.F. van Pijkeren	Toezichthouder in zorg en beleids- en advieservaring
Mw. M.J.G.I. van Hellenberg Hubar	Pr- en organisatieadviseur, ervaring als trainster vrijwillige mentoren, mediator, had tot benoeming zitting in de landelijke klachtencommissie
Mw. drs. A.A.M. Hogeling	Stichting Mentorschap Haag en Rijn
Mw. M. Oggel (vanaf 12 oktober 2016)	Stichting Mentorschap Zeeland
Dhr. ir. A.M. van Beurden (vanaf 12 oktober 2016)	Stichting Mentorschap Overijssel Gelderland

*) Bestuursleden nemen deel aan het bestuur op persoonlijke titel.

Bureau

Naam	Functie en functieomvang
Dhr. ir. N.Q.M. Heinsbroek	Directeur (28/32 uur/week)
Mevr. D. Dijkstra	Medewerker bureau en communicatie (30 uur/week)
Mevr. Ph. Blok	Projectleider deskundigheidsbevordering en kwaliteit (18 uur/week; vanaf 1 april 2016)

Ondersteuningsgroep en adviseurs

Naam	Functieachtergrond
Dhr. J. Martens	Mentor, voormalig beleidsadviseur Platform VG
Mevr. dr. D.P. Touwen	Wetenschappelijk stafmedewerker ethiek Leids Universitair Medisch Centrum
Dhr. mr. K. Blankman	Wetenschappelijk onderzoeker en universitair docent Familie- en Gezondheidsrecht, VU Amsterdam en tevens plv. rechter
Dhr. H. Post	Senior beleidsmedewerker/manager Alzheimer Nederland
Dhr. drs. C.J.G. Theeuwes	Voormalig adviseur RvB Zorggroep Thebe, oud voorzitter MNN
Dhr. J. van Rooden (adviseur bedrijfsvoering)	Diverse bestuursfuncties en (riskmanagement)functies Triodosbank en ABN AMRO
Dhr. W. van der Vlugt (adviseur bedrijfsvoering)	Diverse bestuurs- en managementfuncties gemeente Leiden en Gemeenschappelijke Vuilverwerking Leiden e.o.
Dhr. W.J. van Minnen (ondersteuner strategievorming)	Diverse bestuurs- en RvT-functies
Dhr. F. Copier	Oud voorzitter Mentorschap Midden- en Noordoost Brabant en oud bestuurslid Mentorschap Nederland

Commissie van Toezicht op Kwaliteit

Naam	Achtergrond van waaruit toegetreden
Dhr. mr. I. Jansen, voorzitter	o.a. werkzaam geweest bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gezondheidsrecht en familierecht
Mevr. mr. M. Schrik-van Bodegom	o.a. (universitair) docente bestuurs- en gezondheidsrecht en voorlichtster voor de stichting Alzheimer Nederland
Dhr. mr. P.W.H.M. Francissen	o.a. werkzaam geweest bij Ministerie van VWS op terrein van patiëntenrechten
Mevr. drs. M.I. Veltman, secretaris	o.a. vennoot en adviseur Meulmeester & Veltman, adviesbureau in zorg en welzijn, o.a. WMO, AWBZ en kwaliteitszorg

De leden zijn benoemd door de rechtbank 's Hertogenbosch als deskundige artikel 11 besluit kwaliteitseisen CBM, om verslag te doen aan de rechtbank over de kwaliteit van het werk van de stichtingen.

De commissie wordt desgevraagd door MN gefaciliteerd.

Landelijke klachtencommissie

Naam	Achtergrond/kennis/ervaring
Dhr. Mr W.J. Verjans, voorzitter	o.a. voorheen kantonrechter Rechtbank Zeeland West Brabant
Dhr. mr. S. Jansen (vice voorzitter, vanaf medio 2016)	o.a. voorheen beleidsadviseur V en J en plv. kantonrechter, ervaring als lid klachtencommissie zorginstelling
Mevr. C. Van Nierop, secretaris	o.a. ervaring als coördinator Stichting Mentorschap Rotterdam e.o.
Dhr. A. van der Cingel	o.a. ervaring als bestuurslid Stichting Mentorschap Noord West Holland
Dhr. J.C. Visser	o.a. ervaring als rijksambtenaar met beleid in de gezondheidszorg en ervaring als mentor

De commissie functioneert onafhankelijk en wordt desgevraagd door MN gefaciliteerd.

Bijlage 3: regionale Stichtingen Mentorschap en contactpersonen ⁸

Mentorschap Noord

Friesland	Jannie	Krol
Groningen en Drenthe	Lies	Reitsema (tot 1-2-16) (kwartiermaker/coördinator) Steenbergen
	Petra	(van 1-2 tot 31-12-16)

Mentorschap Overijssel Gelderland

Veluwe	Hilde	Blankman
Achterhoek	Henk	Rietman
Overijssel	Bob	Pieters
Noord Veluwe-Kop van Overijssel	Sieger	de Vries
Nijmegen, Arnhem, Betuwe	Hanneke	Hochstenbach
Twente, Achterhoek	Erica	Simonse
PR	Ad	Groen (tot medio 2016)

Mentorschap Midden Nederland ⁹

Directeur	Anne	Slingerland
Regio Utrecht	Roza	van Goethem
Regio Zuid-Holland Zuid	Edwin	Herks (t/m 31-8-16)
	Marianne	den Ouden (vanaf 15-8-16)
Regio Flevoland en 't Gooi	Anne	Weijzenfeld

Mentorschap Noordwest-Holland ⁹

Regio Zuid Kennemerland	Ingeborg	van der Cingel
Regio Amstelland en De Meerlanden	(directeur)	
Regio Zaanstreek en Waterland		
Regio Noord Kennemerland	Patrick	Komen
Regio Noord-Holland Noord		
Regio West Friesland	Daniëlle	Deen
Regio Zuid en Midden Kennemerland	Margreet	Huijkman (per 1-4-16)

Mentorschap Amsterdam

Directeur	Jeanette	Krijnen
Coördinator	Ellen	Bremerman

Mentorschap Haag en Rijn

Regio Haaglanden	Ellen	Vos
Regio Leiden	Herma	Kappert

⁸ Situatie april 2017 (tussen haakjes indien in 2016 afwijkend). Zie verder www.mentorschap.nl

⁹ Mentorschap Midden Nederland en Mentorschap Noordwest-Holland zijn medio 2016 gefuseerd tot Mentorschap Noordwest en Midden.

Regio Delft/Westland/Oostland	Marian	Keek (tot 1-5-16)
	Gera	Fokkens (vanaf 1-4-16)
Regio Gouda	Daniëlle	Steenis, van
Mentorschap Rotterdam e.o.		
Regio Rotterdam (noorden v.d. Maas)	Ineke	Sulkers (tot 1-5-16)
Regio Nieuwe Waterweg Noord	Anita	Haveman (per 16-2-16)
Regio Rotterdam (zuiden v.d. Maas)	Janneke	Niemantsverdriet
Regio Zuid-Hollandse Eilanden		
Mentorschap Zeeland		
	Lian	Colijn
	Marij	Claerhout (per 15-1-16)
	Ineke	Jongepier (per 1-6-16)
Mentorschap West Brabant		
Regio Bergen op Zoom e.o.	Jacqueline	Herrema
Regio Breda e.o.	Leandra	Durville
Mentorschap Midden- en Noordoost Brabant		
	Hester	van den Berg
Mentorschap Zuidoost Brabant		
	Ans	Verdonck, directeur
	Anja	Lissone, medewerker
Mentorschap Limburg		
	Lex	van Wijk, coördinator
	Wim	van Eijk, consulent
	Margaret	Lechner, administratie
	Thijs	Scheepers, PR (per 1-4-16)

Bijlage 4: lijst van gebruikte afkortingen

ALV	De Algemene Leden Vergadering van de vereniging Mentorschap Netwerk Nederland, waar vertegenwoordigers van de besturen van de aangesloten stichtingen aan deelnemen
BPBI	Brancheorganisatie Professionele bewindvoerders en Inkomensbeheerders
ESF	Europees Sociaal Fonds
LKB	Landelijk Kwaliteitsbureau (van de Rechtspraak, gevestigd in Den Bosch)
LOVCK	Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel en Kanton
LP GGz	Landelijk Platform GGz
MN	Mentorschap Nederland, de naam waaronder de landelijke vereniging zich profileert
MNN	Mentorschap Netwerk Nederland, de statutaire naam waaronder de vereniging bij de Kamer van Koophandel is geregistreerd
NBPM	Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren
RSM	Regionale Stichting(en) Mentorschap
V en J	Ministerie van Veiligheid en Justitie
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZON MW	Financier van Gezondheidsonderzoek